

Paràbola del fill pròdig**Lluc 15, 11-32**

Un home tenia dos fills. Un dia, el més jove digué al pare: «Pare, dóna'm la part de l'herència que em toca.» Ell els va repartir els béns. Al cap d'uns quants dies, el més jove va vendre's tot el que tenia i se'n va anar amb els diners en un país llunyà. Un cop allí, dilapidà la seva fortuna portant una vida dissoluta.

Quan s'ho hagué malgastat tot, vingué una gran fam en aquell país i començà a passar necessitat. Llavors es va llogar a un propietari d'aquell país, que l'envià als seus camps a pasturar porcs. Tenia ganes d'atipar-se de les garrofes que menjaven els porcs, però ningú no li'n donava. Llavors reflexionà i es digué: «Quants jornalers del meu pare tenen pa de sobres i jo aquí m'estic morint de fam! Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu. Ja no mereixo que em diguin fill teu; tracta'm com un dels teus jornalers.» I se n'anà a trobar el seu pare.

Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. El fill li digué: «Pare, he pecat contra el cel i contra tu. Ja no mereixo que em diguin fill teu...» Però el pare digué als seus criats: «De pressa, porteu el vestit millor i poseu-l'hi, poseu-li també l'anell i les sandàlies, porteu el vedell gras i mateu-lo, mengem i celebrem-ho, perquè aquest fill meu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l'hem trobat.» I es posaren a celebrar-ho.

Mentrestant, el fill gran era al camp. Quan, de tornada, s'acostava a la casa, va sentir músiques i balls i cridà un dels criats per preguntar-li què era allò. Ell li digué: «El teu germà ha tornat. El teu pare l'ha trobat en bona salut i ha fet matar el vedell gras.» El germà gran s'indignà i no volia entrar. Llavors el seu pare va sortir i el pregava. Però ell li respongué: «Fa molts anys que et serveixo sense desobeir mai ni un de sol dels teus manaments, i tu encara no m'has donat un cabrit per a fer festa amb els meus amics. En canvi, quan ha tornat aquest fill teu després de consumir els teus béns amb prostitutes, has fet matar el vedell gras.»

El pare li contestà: «Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que és meu és teu. Però calia celebrar-ho i alegrar-se, perquè aquest germà teu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l'hem trobat.»

Introducció al quadre – Trobada amb el quadre

Títol: El retorn del fill pròdig

Autor: Rembrandt (holandès del segle XVII)

Segons algun historiador de l'art és el millor quadre pintat mai. Rembrandt es va emocionar per la paràbola, i va realitzar una varietat de dibuixos, aiguaforts i pintures sobre el tema que va abastar dècades, començant per un gravat del 1636.

L'original es troba a l'Ermitage de Sant Petersburg, un oli sobre llenç que fa 2,6 metres d'alt per quasi 2,05 m d'ample (2,5 vegades aquesta reproducció que tenim aquí).

Rembrandt va pintar el quadre els darrers anys de la seva vida; fou de les últimes obres, com una declaració final després d'una vida tumultuosa i turmentada. Rembrandt havia perdut un fill, dos filles i la seva primera dona força aviat. En aquesta etapa estava molt endeutat, i la seva vàlua estava en entredit.

El quadre fou pintat des del clarobscur i el tenebrisme, trets definidors de la pintura barroca.

Mirem el quadre:

Un jove, un vell i uns testimonis (misteriosos espectadors, observadors)

Cap símbol ni senyal religiosa!

S'observa el pare abraçant el fill penedit mentre **els súbdits contemplen l'escena**. Els súbdits es troben en un segon pla amb poca lluminositat, mentre que el pare i el fill reben la llum de l'obra. El pare està ben vestit juntament amb els seus súbdits, però el fill va amb unes túniques brutes i pobres i sense una de les sabates. L'escena es desenvolupa a una sala petita.

Es destaca la **llum centrada sobre l'abraçada** entre els protagonistes. La llum emana del vell, el Pare de la paràbola del fill pròdig, i torna cap a ell. Destaca també el joc de colors: la gran túnica vermella del Pare, el vestit trencat en daurat del jove –el fill pròdig– i el vestit similar al del pare de l'espectador principal –**el fill gran** de la paràbola–. L'únic espectador que presenta el rostre il·luminat.

Completen el quadre **tres personatges més**, un home assegut que es colpeja al pit, possiblement un administrador, darrera a diferents distàncies del pare s'intueixen dos dones de peu. Aquests personatges són també testimonis dels fets que estan tenint lloc, però el seu paper és secundari. Rembrandt ha volgut atorgar el protagonisme a les altres tres figures, que s'agrupen originant dos centres (pare i germà petit a l'esquerra, i germà gran a la dreta). Destaca davant de l'espectador l'espai que s'obre entre tots dos grups i que ocupa el centre de la composició.

És un quadre que expressa una **calma total**. El pare no està corrent per trobar el fill com en un esbós que havia fet 30 anys abans. Ni el fill es veu llençant-se. L'abraçada, la benedicció és interminable. El fill descansa en el pit del seu pare en una pau eterna. És la transformació de la mort (el meu fill que estava mort) en vida.

El fill petit

Un home tenia dos fills. Un dia, el més jove digué al pare: «Pare, dóna'm la part de l'herència que em toca.» Ell els va repartir els béns. Al cap d'uns quants dies, el més jove va vendre's tot el que tenia i se'n va anar amb els diners en un país llunyà. Un cop allí, dilapidà la seva fortuna portant una vida dissoluta.

Quan s'ho hagué malgastat tot, vingué una gran fam en aquell país i començà a passar necessitat. Llavors es va llogar a un propietari d'aquell país, que l'envià als seus camps a pasturar porcs. Tenia ganes d'atipar-se de les garrofes que menjaven els porcs, però ningú no li'n donava. Llavors reflexionà i es digué: «Quants jornalers del meu pare tenen pa de sobres i jo aquí m'estic morint de fam! Aniré a trobar el meu pare i li diré: Pare, he pecat contra el cel i contra tu. Ja no mereixo que em diguin fill teu; tracta'm com un dels teus jornalers.» I se n'anà a trobar el seu pare.

(Lluc 15, 11-20)

Fixem-nos en detalls del fill petit en el quadre:

- Els peus. Reflecteixen la història d'un viatge humiliant: el peu esquerre, fora del calçat, mostra una cicatriu, alhora que la sandàlia del peu dret és trencada.
- La roba és vella, de color groguenc i marró, està feta malbé, el cinturó és un cordill desgastat i el personatge ha estat representat amb el cap rapat. Tot i això, porta cenyida a la cintura una petita espasa. L'únic signe de dignitat que li queda. És el testimoni del seu origen, l'únic vincle que li queda de la seva història, l'única realitat que encara l'uneix el Pare.
- El rostre. No s'adverteix complet, ja que el jove l'enfonsa a les vestidures del pare. Potser no vol mostrar íntegrament la seva cara "Em posaré en camí i li diré... Pare, he pecat contra el cel i contra tu!...Tracta'm com un dels teus jornalers". La cara sembla demacrada, les parpelles unflades.

Reflexions sobre el fill petit. Proposo dividir-les en dos parts: la partida i el retorn

La partida:

És evident que abans d'un retorn hi ha una marxa, una partida.

I de la partida proposo dos enfocaments, igualment vàlids:

a) Enfocament tradicional

La marxa del fill petit es pot considerar la major de les ofenses a un pare, sobretot en les societats d'orient; una traïció als valors de la família i la comunitat.

Aquest seria el diagnòstic tradicional en la interpretació de la paràbola. Una gran ofensa, un rebuig radical per part del fill petit, un trencament amb la tradició curosament transmesa per la comunitat de la qual formava part, un tall dràstic amb la manera de viure, pensar i actuar.

Hi ha, per tant, una sordesa a la veu de l'Amor. I, hi ha una escolta de veus seductores, de promeses... Aquell Amor incondicional de Déu: *Tu ets el meu fill estimat* es veu callat per aquests altres anhels que busquen aquest amor incondicional allà on no hi és.

b) Enfocament desconcertant

Què és el que ens situa en el món a cada moment de la nostra vida?

Fixem-nos: el fill marxa, tot i que la situació a casa del seu pare és molt confortable. És una de les paradoxes principals d'aquesta paràbola. El germà gran es queda amb una situació de confort, té menjar cada dia, té servents... I tampoc sembla que el pare sigui un tipus tirànic o malcarat com per a amargar-li la vida...

En el fons marxar de casa és "*ratificar el naixement*". Néixer de nou, a la vida, *sota la pròpia responsabilitat*.

No és una marxa la del fill petit que tingui com a origen la necessitat, ni cap urgència, ni cap enfado, ni la necessitat d'un exili com fou el cas del poble d'Israel... En aquest cas, o altres, cal marxar per esdevenir un mateix, per néixer un mateix al món, per a *fregar-se amb el món*. Es tracta d'un moviment natural, de *confrontar allò que s'ha escoltat, viscut a casa, si és vàlid quan hom s'exposa a viure pel seu compte*.

La sobirania, la llibertat de l'individu estan en joc davant una religió que ha esborrat en molts casos la iniciativa personal -fent el contrari del que el mateix Crist proposà. Crist està a favor de tenir unes fites, de fer-nos creure que som capaços, de la pròpia autonomia, valorant les pròpies capacitats i no intentant dominar-nos i fer-nos dependents.

D'això tracta la paràbola també: *ves a fer festa, d'acord, ves-te'n, et dono la teva part per marxar...* I aquí inclouríem el fet de marxar de l'església o de qualsevol forma de dominació, de tot el que impedeix al subjecte de ser responsable, amo d'ell mateix. Aquest enfocament és sovint l'invers del que es predica. Perquè el que es promou -o és fàcil de promoure- és o bé delegar a l'altre la nostra vida, que l'altre sigui sobirà de la nostra existència, o bé dominar-lo i fer d'ell una marioneta. Són els dos estils més fàcils, els més accessibles de trobar en la relació. Són totes les trampes que condueixen forçosament a la violència i que es repeteixen no només en les relacions individuals sinó en els grups més o menys grans i en la societat.

Acostumem a viure molt en la delegació de responsabilitats (a polítics, a dirigents, a òrgans superiors).

Amarats en la hiperseguretat, els nens d'avui estan en la sobreprotecció per no posar-los sota cap risc: *tu saps que li pot passar al teu fill? Vigila, ves a saber que li arribarà si el deixes fer no sé quina cosa...* I així podem arribar al fill gran que *a la vida no li ha passat res*. Res de res! Per qui hem d'estar més preocupats? Pel petit o pel gran?

¿És possible travessar la vida sota la guia que el millor és que no et passi res? Potser cal dir que en aquest cas no s'ha jugat cap partida!!

No se'n parla gaire del *risc de no prendre cap risc*. I potser caldria parlar-ne!!

Si no hi hagués hagut un moment de ruptura, de trencament, no hi hauria hagut cap història per a contar. La paràbola d'avui no existiria.

A la fi la pregunta que sura és: *què és realment viure?*

L'evangeli mateix diu: qui guarda la seva vida la perdrà i qui la perd la guanyarà...

Hi ha una confusió moderna per mirar de fer sinònims dos verbs: *viure* i *sobreviure*. Si la nostra finalitat última és sobreviure (i no viure), quin significat té això sobre la qualitat de la vida humana?, què distingeix la nostra vida *humana* si el nostre imperatiu se situa en la supervivència? Què vol dir això en relació amb la qualitat de l'amor humà, si la referència que em guia és l'imperatiu de que els que estimo sobrevisquin? **La vitalitat es guanya a expenses del risc de la mort!** I sinó, que li preguntin a Jesús.

Jesús, no va anar també al desert? a escoltar altres veus? Veus que li deien que mereixia tenir èxit, fama, poder, les tres temptacions. Veus que també ens arriben a nosaltres, al més íntim de nosaltres. Sovint, molt sovint, somiem desperts, pensant que la gent ens reconeix, que els amics, els germans, la família, ens valoren, ens estimen per la nostra vàlua; somiem que tenim un cert èxit, un reconeixement. L'amor del Pare *Tu ets el meu fill estimat!*, sí, està bé, però... no ens resulta suficient? Creïble?

L'amor veritable del Pare fou l'amor que va permetre que el seu fill trobés la seva pròpia vida: el tenia que deixar marxar en llibertat, assumint inclús el risc que la perdés –la vida.

No és aquesta la història també de la humanitat, del mateix Jesús? Déu donà tota la llibertat al seu fill, el deixà fer el seu camí. A risc de perdre'l. Abans de morir, no és Jesús que dubta? *Pare, per què m'has abandonat?* Hi ha un frec a frec entre Jesús i el Pare. El Pare només para les mans, els braços, l'espera. Perquè sigui Jesús que prengui la decisió i l'abraci.

Sóc estimat en la mesura que sóc lliure per marxar de casa. La benedicció del Pare, per tant, hi és des de sempre, des del principi de la creació.

El retorn

El fill petit s'atreveix a deixar-se abraçar pel pare.

Després de molts anys de Comunitat, d'hores de pregària, de dies de recessos, pasqües, reunions, de vida de fe, [ens atrevim a deixar-nos abraçar pel Pare? Alguna vegada hem abandonat el paper d'espectadors?](#)

Les dos dones de peu, situades en el quadre a diferents distàncies darrera del pare. L'home assegut amb la mirada perduda en el buit, l'altre, alt, de peu contemplant l'escena amb una mirada crítica. Tots ells representen una forma de no compromís.

De vegades hem tingut una mirada curiosa, altres una mirada gelosa, altres una mirada inquieta, altres una mirada d'amor. Però, [hem arribat a deixar del tot la postura d'espectador?](#) Ens dona més seguretats el control de la pròpia trajectòria espiritual que la vulnerabilitat del fill que torna i es deixa abraçar, oi que sí?

Judes i Pere van ser el fill petit també, també van "marxar de casa". Judes no suportà el seu pecat i trià la mort, i es penjà; Pere plorà i plorà, i retornà a Déu. Déu, el Pare, els esperava als dos!

Fou precisament l'Amor, aquell que és incondicional, gratuït i comporta la llibertat de l'altre, el que va impedir que el Pare retingués el fill pròdig a tota costa, a Judes, a Pere, a Jesús mateix. I a cadascú de nosaltres! No ens vol complidors i dependents, ens vol lliures!

Com el fill pròdig som convidats a agenollar-nos davant el Pare, posar la nostra oïda sobre el seu pit, i escoltar sense interrupcions els batecs del seu cor.

El fill gran

Mentrestant, el fill gran era al camp. Quan, de tornada, s'acostava a la casa, va sentir músiques i balls i cridà un dels criats per preguntar-li què era allò. Ell li digué: «El teu germà ha tornat. El teu pare l'ha retrobat en bona salut i ha fet matar el vedell gras.» El germà gran s'indignà i no volia entrar. Llavors el seu pare va sortir i el pregava. Però ell li respongué: «Fa molts anys que et serveixo sense desobeir mai ni un de sol dels teus manaments, i tu encara no m'has donat un cabrit per a fer festa amb els meus amics. En canvi, quan ha tornat aquest fill teu després de consumir els teus béns amb prostitutes, has fet matar el vedell gras».

El pare li contestà: «Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que és meu és teu. Però calia celebrar-ho i alegrar-se, perquè aquest germà teu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l'hem retrobat».

(Lluc 15, 15-32)

II. EL HIJO MAYOR: la marcha

1. De pie con las manos amarradas

- En nuestro cuadro, el hijo mayor mira al padre sin alegría. No se acerca, no sonríe, no expresa acogida.
- Si el "regreso" es el acontecimiento central del cuadro, sin embargo, no está situado en el centro del lienzo, sino en el lado izquierdo, mientras que el hijo mayor, alto y arrogante, domina el lado derecho. Hay un gran espacio abierto que separa al padre y al hijo mayor, un espacio que genera una tensión que está esperando ser resuelta.
- Según los pintó Rembrandt, padre e hijo se parecen mucho. Los dos tienen barba y lucen largas túnicas rojas sobre sus hombros. Queda subrayado por la luz dibujada sobre el hijo mayor, que conecta muy directamente con la cara iluminada del padre. ¡Pero qué diferencia! El padre se inclina sobre su hijo recién llegado. El hijo mayor se queda de pie, rígido, postura que se acentúa por el largo bastón que sujeta con las manos y que llega hasta el suelo. Las manos del padre están extendidas y tocan al recién llegado en un gesto de bendición; las del hijo están recogidas, casi a la altura del pecho. Hay luz en ambos rostros, pero la luz de la cara del padre recorre todo su cuerpo, especialmente las manos, y envuelve al hijo menor en un halo de cálida luminosidad, mientras que la luz en el rostro del hijo mayor es fría y estrecha. Su figura permanece en la oscuridad, sus manos en la sombra.

2. El extravío del resentimiento

- En vez de la fiesta, Rembrandt pintó luz, la luz radiante que envuelve a padre e hijo. La alegría que Rembrandt retrata es la alegría serena de la casa de Dios. El hijo mayor está fuera del círculo de este amor, negándose a entrar. La luz en su rostro deja claro que él también está llamado a la alegría, pero no se le puede forzar.
- El extravío del hijo mayor es mucho más difícil de identificar. Al fin y al cabo, lo hacía todo bien. Era obediente, servicial, cumplidor de la ley y muy trabajador. La gente le respetaba, le admiraba, le alababa y le consideraba un hijo modélico. Pero cuando vio la alegría de su padre por la vuelta de su hermano menor, un poder oscuro salió a la luz.

- ¿Quién de nosotros no experimenta envidia del hijo desobediente? Este es el "extravío" que se caracteriza por el juicio y la condena, la ira y el resentimiento, la amargura y los celos. Cuando oigo alabar a alguien, me es muy difícil no pensar que yo no merezco que se me alabe; cuando leo algo acerca de la bondad y grandeza de otras personas, me es muy difícil no preguntarme si yo soy tan bueno como ellos; y cuando veo los trofeos, premios y recompensas que se dan a la gente especial, no puedo evitar preguntarme por qué no me los dan a mí. Consciente o inconscientemente, siempre trato de competir con los demás.

- Las palabras del hermano mayor expresan la queja que llega de un corazón que siente que nunca ha recibido lo que le corresponde. Cuanto más profundamente entro en el laberinto de mis quejas, más y más me pierdo, hasta que al final me siento la persona más incomprendida, más rechazada y más despreciada del mundo.

- Se comprende la incapacidad del hijo mayor para compartir la alegría del padre. Cuando volvía a casa del campo, oyó música y cantos. Pero la alegría y el resentimiento no pueden coexistir.

- El hijo mayor dice: "...nunca me has dado ni un cabrito para celebrar una fiesta con mis amigos. ¡Pero llega ese hijo tuyo, que se ha gastado tu patrimonio con prostitutas, y le matas el ternero cebado!". Vemos hasta qué punto este hombre está dolido. Su autoestima se siente herida por la alegría del padre, y su propia ira le impide reconocer a este sinvergüenza como su hermano. Con las palabras "este hijo tuvo" se distancia de su hermano y también de su padre.

- El hijo mayor ya no tiene un hermano. Tampoco tiene ya un padre. Se han convertido en dos extraños para él. A su hermano, un pecador, le mira con desdén; a su padre, dueño de un esclavo, le mira con miedo. Se ha convertido en un extraño dentro de su propia casa: la verdadera comunión ha desaparecido: Tener miedo o mostrar desdén, mostrarse sumiso o pretender controlar, ser opresor o ser víctima: estas son las posibilidades que le quedan a uno cuando está fuera de la luz. Todo se convierte en sospechoso, consciente, calculado y lleno de segundas intenciones. Esta es la patología de la oscuridad.

3. Una cuestión abierta

- Y nos preguntamos ¿qué le ocurrió al hijo mayor? ¿Se dejó convencer por su padre? ¿Entró finalmente en casa y participó de la celebración? Así como no sé si el hijo menor aceptó el banquete o cómo vivió con su padre después de volver a casa, tampoco sé si el mayor alguna vez se reconcilió con su hermano, con su padre o consigo mismo. A diferencia de un cuento de hadas, la parábola no tiene un final feliz. Al contrario, nos pone cara a cara ante una de las cuestiones espirituales más difíciles: confiar o no confiar en el amor de Dios que lo perdona todo.

- Y es aquí donde me veo frente a frente con mi verdadera pobreza. Soy incapaz de acabar con mis resentimientos. Están tan profundamente anclados dentro de mí que arrancarlos parecería algo así como una autodestrucción. ¿Cómo erradicar estos rencores sin acabar también con mis virtudes? ¿Puede el hijo mayor que está en mi interior volver a casa? ¿Cómo puedo volver cuando estoy perdido en el rencor, cuando estoy atrapado por los celos, cuando estoy prisionero de la obediencia y del deber, vividos como esclavitud? Está claro que yo sólo no puedo encontrarme.

- Ahora entiendo las palabras de Jesús a Nicodemo: "Que no te cause, pues, tanta sorpresa lo que te he dicho: "Tienen que nacer de nuevo." (Jn 3,7) Es decir, algo tiene que ocurrir que yo no puedo hacer que ocurra. No me cabe ninguna duda de todo esto porque ya intenté

en el pasado curarme yo solo de mis rencores y de mis quejas y fallé... y fallé, hasta que estuve al borde del hundimiento, incluso del agotamiento físico. Sólo puedo ser curado desde arriba, desde donde Dios actúa. Lo que para mí es imposible, es posible para Dios. "Para Dios nada hay imposible."

III. EL HIJO MAYOR: el regreso

1. ¿Cómo nacer de nuevo?

- Ésta no es una historia que separe a los hermanos en bueno y malo. Sólo es bueno el padre. Él quiere a los dos hijos, corre al encuentro de los dos. Quiere que los dos se sienten a su mesa y participen de su alegría. Dios está allí. La luz de Dios está allí. El perdón de Dios está allí. El amor sin fronteras de Dios está allí. Dios no ama al hijo menor más que al mayor. El padre sale fuera a recibir al hijo mayor igual que hizo con el menor. Los duros y amargos reproches del hijo no tropiezan con palabras de condena: "Tú estás siempre conmigo".

- También el hijo mayor necesita ser encontrado y conducido a la casa de la alegría. ¿Responderá a la súplica de su padre o permanecerá estancado en su amargura? Jesús dice: "En la casa de mi Padre hay sitio para todos." (Jn 14,2) Tengo que dejar de lado cualquier intento de comparación, cualquier rivalidad o competición, y rendirme al amor del Padre. Para esto hace falta dar un salto de fe porque tengo muy poca experiencia en el amor que no hace comparaciones y desconozco el poder de un amor así. Mientras permanezca fuera, en la oscuridad, sólo podré experimentar la queja y el resentimiento que resulta de las comparaciones que hago. Fuera de la luz, mi hermano menor parece más querido por el Padre que yo; más aún, fuera de la luz, ni siquiera lo reconozco como mi hermano.

- ¿Queda alguna salida? No lo creo, al menos por mi parte. Yo no puedo perdonarme a mí mismo. No puedo obligarme a sentir amor. Por mí mismo puedo sólo sentir cólera. No puedo llevarme a casa ni puedo crear comunión por mí mismo. Puedo desearlo, esperarlo, rezarlo. Pero no puedo fabricar mi verdadera libertad. Alguien me la tiene que dar. Estoy perdido. Debo ser encontrado y conducido a casa por el pastor que sale en mi busca. La historia del hijo pródigo es la historia de un Dios que sale a buscarme y que no descansará hasta que me haya encontrado.

- Podemos visitar nuestra propia relación con nuestro padre: ¿cómo llegar a consentir que mi padre sea el bueno, cariñoso, pero limitado ser humano que es?

2. Confianza y gratitud

- ¿Qué podemos hacer? De entrada, podemos dejar que Dios nos encuentre y nos cure con su amor, practicando diariamente la confianza y la gratitud. Sin confianza, no puedo dejar que me encuentren. La confianza es la convicción profunda de que el Padre me quiere en casa.

- Llega un momento en que tengo que negar esta voz de autorechazo y reclamar la verdad de que Dios quiere, realmente, abrazarme igual que hace con mis hermanos y hermanas caprichosos.

- Junto a esta confianza, debe haber también gratitud, lo contrario del resentimiento. Resentimiento y gratitud no pueden coexistir, porque el resentimiento bloquea la percepción y la experiencia de la vida como don. Mi resentimiento me dice que no se me da lo que merezco. Siempre se manifiesta en envidia.

- La gratitud, sin embargo, va más allá de lo "mío" y "tuyo" y reclama la verdad de que todo en la vida es puro don. Antes pensaba que la gratitud era una respuesta espontánea a los dones recibidos, pero ahora me he dado cuenta de que también puede vivirse como una disciplina. La disciplina de la gratitud es el esfuerzo explícito por reconocer que todo lo que soy y tengo me ha sido dado como don de amor, don que tengo que celebrar con alegría.

- La gratitud como disciplina implica una elección consciente. Puedo elegir ser agradecido aún incluso cuando mis emociones y sentimientos están impregnados de dolor y resentimiento. Es sorprendente la cantidad de veces que puedo optar por la gratitud en vez de por la queja y el lamento. Puedo elegir escuchar las voces que perdonan y mirar los rostros que sonríen, aun cuando siga oyendo voces de venganza y vea muecas de odio. Siempre se puede elegir entre el resentimiento y la gratitud porque Dios ha aparecido en mi oscuridad.

- Confianza y gratitud requieren el coraje de arriesgarse: escribir una carta amable a alguien que no me perdonará, llamar al que me ha rechazado, pronunciar una palabra de aliento a alguien que no puede decirla. El salto de fe siempre significa amar sin esperar ser amado, dar sin querer recibir. Y cada vez que doy un pequeño salto, veo un reflejo del Único que corre hacia mí y me hace partícipe de su alegría, la alegría en la que no sólo me encuentro yo sino también todos mis hermanos y hermanas.

3. El verdadero hijo mayor

- Jesús es el hijo menor y también el hijo mayor. No hay distancia, miedo o suspicacias entre Jesús y el Padre. Las palabras del padre en la parábola: "¡Hijo, tú estás siempre conmigo y todo lo mío es tuyo!" expresan la verdadera relación de Dios Padre con Jesús, su Hijo: "Nosotros somos uno" (Jn 17,22). "El Padre ama al hijo y ha puesto en sus manos todas las cosas" (Jn 3,35). - Jesús es el camino de Dios para hacer que lo imposible sea posible, para dejar que la luz conquiste la oscuridad. Cuando vuelvo a mirar al hijo mayor de Rembrandt, me doy cuenta de que la luz fría de su rostro puede hacerse profunda y cálida, transformándole totalmente y convirtiéndole en lo que realmente es: "El Hijo Amado en quien descansa el favor de Dios."

Detalls del quadre:

El quadre és just això: **l'expressió humana de la compassió divina.** Cada detall de la figura del Pare: l'expressió del rostre, l'actitud, els colors del vestit, i en especial el gest tranquil de les mans, **tot parla de l'amor diví per la humanitat.**

Un home vell, mig cec:

En el quadre veiem un home vell, mig cec, amb bigoti i barba partida, que porta un vestit brodat en or, i una capa de color vermell pujat, que posa les seves amples i rígides mans sobre les espatlles del seu fill que ha tornat.

En el quadre hi podem veure **una compassió infinita, un amor incondicional, un perdó que dura per sempre.**

Fixem-nos que Rembrandt ha triat un home vell, gairebé cec per comunicar **l'Amor de Déu.**

La mirada del Pare compren i es compadeix del sofriment dels qui han optat per allunyar-se de la seva casa, de la casa del Pare.

Les mans del Pare:

Fixeu-vos en la diferència de les mans del Pare.

La mà esquerra és més forta.

La mà dreta és més suau i distingida.

El Pare no és només un gran patriarca. És tant mare com pare.

Per això agafa i amanyaga. Confirma i consola.

La capa vermella:

La capa te una forma que ens pot fer pensar en unes ales que aixopluguen. El retorn del fill pròdig esdevé el retorn dins el si de Déu.

Per tant, el pare cec, les mans, la capa, el cos inclinat enfora ens mostren **l'amor maternal de Déu.**

El pare

Encara era lluny, que el seu pare el veié i es commogué, corregué a tirar-se-li al coll i el besà. [...] El pare digué als seus criats: «De pressa, porteu el vestit millor i poseu-l'hi, poseu-li també l'anell i les sandàlies, porteu el vedell gras i mateu-lo, mengem i celebrem-ho, perquè aquest fill meu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l'hem trobat.» I es posaren a celebrar-ho.

[...] El seu pare va sortir i el pregava. [...] El pare li contestà: «Fill, tu sempre ets amb mi, i tot el que és meu és teu. Però calia celebrar-ho i alegrar-se, perquè aquest germà teu era mort i ha tornat a la vida, estava perdut i l'hem trobat».
(Lluc 15, 20.22-24.28.31-32)

Idees per la meditació i el silenci

El Pare acull a casa

El nostre Déu que ens és Pare i Mare a la vegada, **MAI fa comparacions**.

Estima cada dona i cada home de forma única.

Paràbola dels treballadors a la vinya Mt, 20, 1-16.

El cor de Déu

La pregunta no és: *Com ho faré per trobar Déu?*, sinó: *Com ho he de fer per a deixar-me trobar per ell?*

La pregunta no és *Com ho faré per conèixer Déu?*, sinó: *Com ho he de fer per deixar-me conèixer per ell?*

La pregunta no és: *Com ho faré per estimar Déu?*, sinó: *Com ho he de fer per a deixar-me estimar per Déu?*

El pare convida a una celebració

El germà gran i els altres personatges del quadre: Arribaran a entendre la joia del pare? Deixaran que el pare els abraci?

Ho puc entendre jo? Em deixaré abraçar?

Podran deixar enrere les seves recriminacions participar en la celebració? **Podré fer-ho jo?**

Per celebrar el Regne de Déu, no he d'esperar fins que tot vagi bé, sinó que puc celebrar cada petita insinuació del Regne que està per arribar. Fer això requereix optar per la **llum**, fins quan hi ha moltes foscos que m'espanten; optar per la **vida**, fins quan les forces de la mort són a la vista, optar per la **veritat** fins i tot quan tot de mentides m'envolten.

Sembla que retornar a la casa del Pare com a fill gran o com a fill petit i rebre l'amor acollidor de Déu és la darrera crida, però en aquest camí ens adonarem que tenim una altra crida més enllà de la crida del retorn: **És la crida d'esdevenir el Pare que acull a casa i convida a la celebració.**

Esdevenir el Pare

Estem pensant de ser com el fill gran o el petit, i el Pare el pensem com el lloc a on retornar; però la pregunta real és: Tenim interès d'esdevenir com el Pare i manifestar en la meua vida de cada dia la seva **Divina Compassió?**

De veritat desitjo ser no solament un que és perdonat, sinó també **aquell que perdona?**, no solament un que és ben rebut a casa sinó també **aquell qui acull a casa**; no solament un que és objecte de compassió sinó també **un que l'ofereix?**

La paternitat de misericòrdia

Una de les afirmacions més radicals de Jesús és:

Sigueu misericordiosos com ho és el vostre Pare

Jesús ens mostra què és ser veritablement fill.

Jesús és el fill que no és rebel, ni ressentit, ni esclau ni criat del Pare. Fa el que el Pare li envia a fer, però es manté completament **LLIURE**.

Aquesta és la filiació a la qual som cridats.

La paternitat espiritual no té res a veure amb tenir o exercir poder o control. És una paternitat de misericòrdia.

He de confiar que sóc capaç d'esdevenir el Pare que he estat cridat a ser.

Dol, perdó, generositat

Aquests són els tres camins per anar cap a una veritable Paternitat de misericòrdia.

Dol.- El dol em demana que els pecats del món, inclosos els meus, traspassin el meu cor. **Sentir dol és pregar.**

Perdó.- Perdonar de cor és difícil. **Quan ho faig tracto a l'altra amb un amor genuïnament misericordiós.**

Generositat.- Si vull esdevenir com el Pare, he de ser generós com el Pare. Cada cop que faig un pas en la direcció de la generositat, sé que estic passant del temor a l'amor.

Puc estar disposat a perdonar? I a més he de DONAR?

El Pare ens crida a ser a casa.

És molt dur ser a casa i esperar.

La Joia només pot venir si acullo als qui estan ferits, i si els estimo amb un Amor que no demana ni espera retorn.

Hi ha una gran buidor en aquesta paternitat espiritual.

Quan renuncio al meu jo, i permeto que el fill petit rebel i el fill gran ressentit rebin l'amor incondicional i perdonador del Pare, és quan descobriré la crida del Pare a ser a casa com el meu Pare és a casa.

Aleshores tots dos fills en mi poden ser transformats en **el Pare misericordiós.**